

2023-06-29
LI2023/02841
LI2023/01267

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Trafikverket

781 89 Borlänge

Uppdrag att föreslå åtgärder för att säkerställa upprätthållandet av tåg färjeförbindelsen mellan Trelleborg och Tyskland samt analysera övriga långsiktiga redundansalternativ

Regeringens beslut

Regeringen ger Trafikverket i uppdrag att föreslå åtgärder för att säkerställa upprätthållandet av tåg färjeförbindelsen mellan Trelleborg och Tyskland. Förslag till åtgärder ska avse färjeoperatören och hamnen i Trelleborg. Trafikverket ska även analysera vilka övriga långsiktiga redundansalternativ, med eller utan tåg färjor, som kan skapas för godstransporter på järnväg mellan Sverige och kontinenten.

Trafikverket ska analysera och redovisa behovet av och förutsättningarna för införandet av åtgärderna ur ett konkurrens- och statsstödsperspektiv.

Trafikverket ska vid genomförandet av uppdraget inhämta synpunkter från relevanta aktörer och myndigheter.

Uppdraget ska redovisas senast den 23 februari 2024 till Regeringskansliet (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet).

Skälen för regeringens beslut

Tåg färjeförbindelsen mellan Trelleborg och Tyskland utgör en viktig och central transportled för både person- och godstrafik. Sedan våren 2020 är det i Sverige endast från Trelleborg som det finns tåg färjeförbindelse till kontinenten. För ungefär 20 år sedan transporterades cirka 200 000 järnvägsvagnar per år till kontinenten via Trelleborg, men för närvarande ligger antalet järnvägsvagnar på cirka 17 000–20 000 vagnar per år. Skälen till

nedgången är flera men främst är det de bristande ekonomiska förutsättningarna att bedriva konventionell tågtrafik som är orsaken.

Den tidigare regeringen gav den 16 juli 2020 Trafikverket i uppdrag att analysera och redovisa vilken funktion tåg färjeförbindelsen mellan Trelleborg och Tyskland har för en långsiktigt hållbar transportförsörjning. I uppdraget ingick att redogöra för möjliga åtgärder för tåg färjetrafiken som är långsiktigt motiverade ur ett transportförsörjningsperspektiv. Redovisningen skulle särskilt beakta trafikens betydelse ur ett beredskaps- och redundansperspektiv. Trafikverket redovisade uppdraget till Regeringskansliet den 15 januari 2021 (LI2023/01267).

I redovisningen gör Trafikverket bedömningen och slutsatsen att för att kunna säkerställa tåg färjeförbindelsens funktion för transportförsörjningen och marknadens förutsättningar kan det krävas någon form av ekonomiskt stöd om tåg färjeförbindelsen ska kunna upprätthållas. Vidare konstaterar Trafikverket bland annat att en fortsatt analys krävs för att belysa hur ett eventuellt ekonomiskt stöd kan utformas samt hur omfattande stödet behöver vara. Regeringen ser ekonomiskt stöd som en av flera potentiella lösningar för att säkerställa upprätthållandet av tåg färjeförbindelsen mellan Trelleborg och Tyskland.

Regeringen konstaterar att tågtransporterna via tåg färjeförbindelsen mellan Trelleborg och Tyskland har minskat kraftigt de senaste årtiondena vilket i sin tur får till följd att de ekonomiska förutsättningarna för att upprätthålla denna trafik har försvårats påtagligt. Detta är en oroande utveckling då tåg färjeförbindelsen mellan Trelleborg och Tyskland är viktig för både person- och godstrafik, men också för att kunna upprätthålla samhällsviktiga transporter även under kriser, vid höjd beredskap och ytterst i krig.

Att säkerställa redundanta förbindelser mellan övriga delar av Europa och Sverige är av stor vikt för både den svenska försörjningsberedskapen och för förmågan att snabbt kunna flytta militära förband, både allierade och egna, samt stora mängder militärt gods. För att möjliggöra och säkerställa att tåg färjetrafiken ska kunna upprätthållas är regeringens bedömning att Trafikverket behöver se över vilka åtgärder som kan genomföras för att säkerställa upprätthållandet av tåg färjeförbindelsen.

I den nämnda redovisningen konstaterar Trafikverket att redundans för godstransporter mellan Sverige och kontinenten är av stor vikt och behöver

säkerställas. Även ur ett beredskaps- och totalförsvarsperspektiv är det, som Trafikverket ser det, viktigt att det finns flera olika försörjningsvägar till och från Sverige. Trafikverket fastslår vidare att det i dagsläget finns redundans för järnvägstransporter genom tåg färjorna men även genom andra transportlösningar som används vid störningar och då främst lastbilstransporter. Trafikverket konstaterar att när Fehmarn Bält-förbindelsen är klar återstår endast cirka femtio kilometer mellan Sverige och Danmark där det saknas alternativ för järnvägstransporter. Det kvarstår således en risk för avbrott och störningar för järnvägstransporter. Regeringen anser därför att det är viktigt att analysera vilka långsiktiga redundansalternativ med eller utan tåg färjor som kan skapas för godstransporter på järnväg. En sådan analys är också betydelsefull med tanke på att dagens tåg färjekapacitet inte är tillräcklig för att frakta den totala godsvolym som idag transporteras med tåg genom Danmark.

På regeringens vägnar

Andreas Carlson

Magnus Oldenburg

Kopia till

Försvarsdepartementet/MFI och SSK

Finansdepartementet/BA

Klimat- och näringslivsdepartementet/BI, KI och MK